

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พลังงานไฟฟ้า

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง

ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า (3)

ครูผู้สอน ครุฑติรส พงษ์าวดาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พลังงานไฟฟ้า

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง

ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า (3)

คำถามชวนคิด

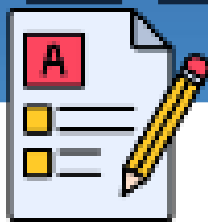

ค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านลวดตัวนำกับ
ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมลวดตัวนำ
มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมหลอดนิโครมและค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านหลอดนิโครม เมื่อจำนวนถ่านไฟฉายเพิ่มขึ้น

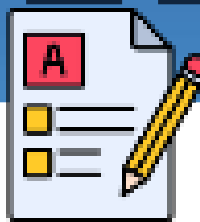
จำนวนถ่านไฟฉาย 1.5 โวลต์ (ก้อน)	ความต่างศักย์ไฟฟ้า ที่คร่อมหลอดนิโครม (V)	กระแสไฟฟ้า ที่ผ่านหลอดนิโครม (A)	อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าที่วัดได้ (V/A)
1	0.60	0.044	13.64
2	1.70	0.150	11.33
3	3.10	0.230	13.47
4	4.60	0.352	13.07

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมหลอดนิโครมและค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านหลอดนิโครม เมื่อจำนวนถ่านไฟฉายเพิ่มขึ้น

จำนวนถ่านไฟฉาย

ความต่างศักย์ไฟฟ้า

กระแสไฟฟ้า

อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์
และกระแสไฟฟ้า (V/A)

เมื่อค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น
ค่ากระแสไฟฟ้าก็เพิ่มขึ้นตาม

4

4.60

0.352

13.07

คำถามชวนคิด

อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าเป็นอย่างไร

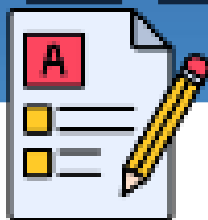

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

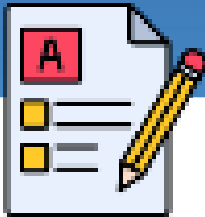
ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมหลอดนิโครมและค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านหลอดนิโครม เมื่อจำนวนถ่านไฟฉายเพิ่มขึ้น

จำนวนถ่านไฟฉาย 1.5 โวลต์ (ก้อน)	ความต่างศักย์ไฟฟ้า ที่คร่อมหลอดนิโครม (V)	กระแสไฟฟ้า ที่ผ่านหลอดนิโครม (A)	อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าที่วัดได้ (V/A)
1	0.60	0.044	13.64
2	1.70	0.150	11.33
3	3.10	0.230	13.47
4	4.60	0.352	13.07

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมหลอดนิโครมและค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านหลอด

จำนวนถ่านไฟฉาย 1.5 โวลต์ (ก้อน)	ความต่างศักย์ไฟฟ้า ที่คร่อมหลอดนิโครม (V)	กระแสไฟฟ้า ที่ผ่านหลอดนิโครม
		0.044
		0.150
		0.230
4	4.60	0.352

ค่าคงที่หรือมีค่าใกล้เคียงกัน

อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าที่วัดได้ (V/A)
13.64
11.33
13.47
13.07

คำถามชวนคิด

เมื่อเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์
ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและ
กระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ
จะได้กราฟมีลักษณะอย่างไร

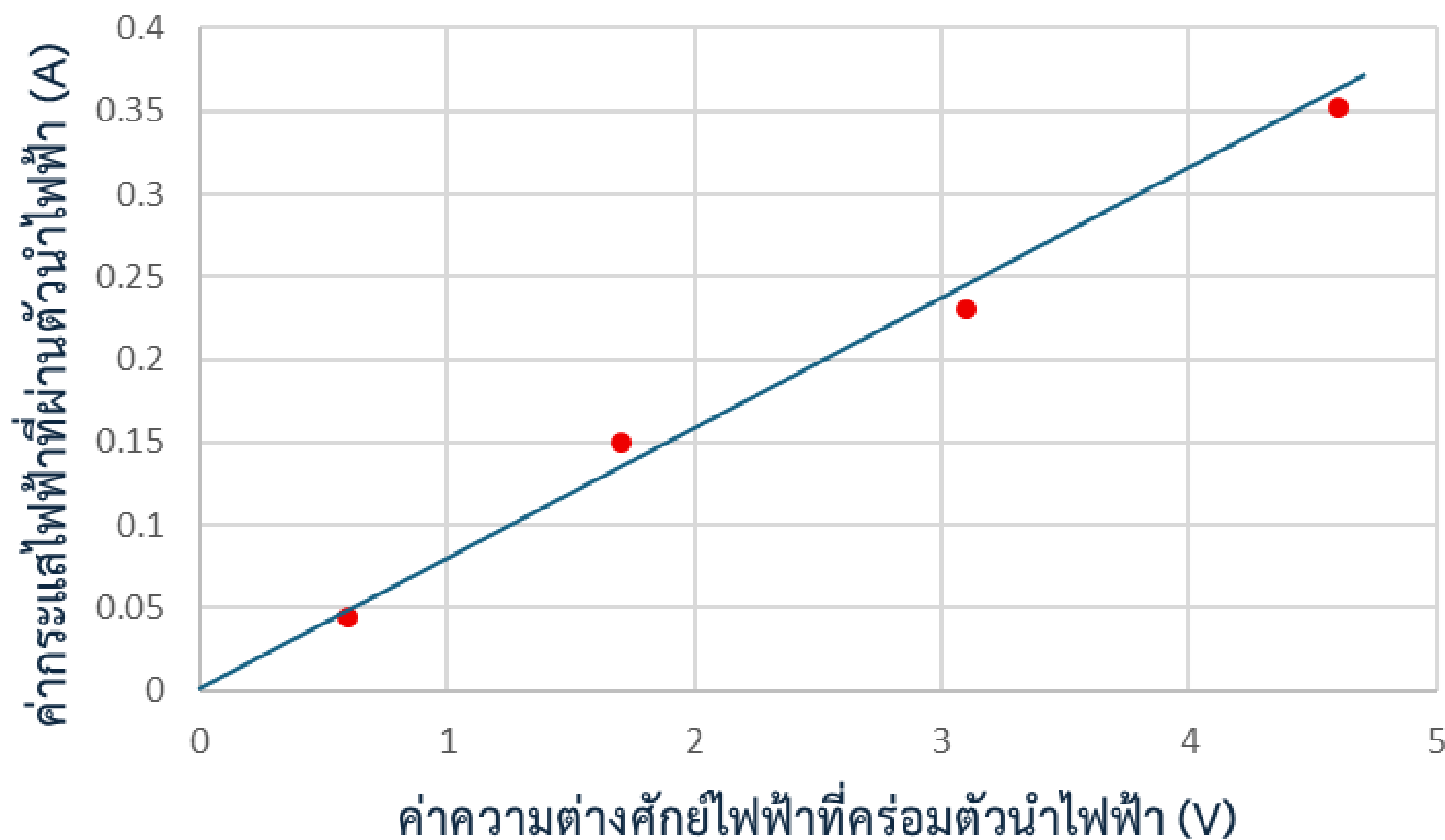

ใบกิจกรรมที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของลวดตัวนำ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของลวดตัวนำโดยใช้กราฟ

เขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านลวดนิโครมและความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมลวดนิโครม

คำถามชวนคิด

ถ้าเปลี่ยนลวดตัวนำจากลวดนิโครม
ไปเป็นตัวนำไฟฟ้าอื่น นักเรียนคิดว่า
อัตราส่วนระหว่างค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
กับค่ากระแสไฟฟ้าจะเป็นอย่างไร

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า ตัวนำไฟฟ้าต่างชนิดกัน
จะมีความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

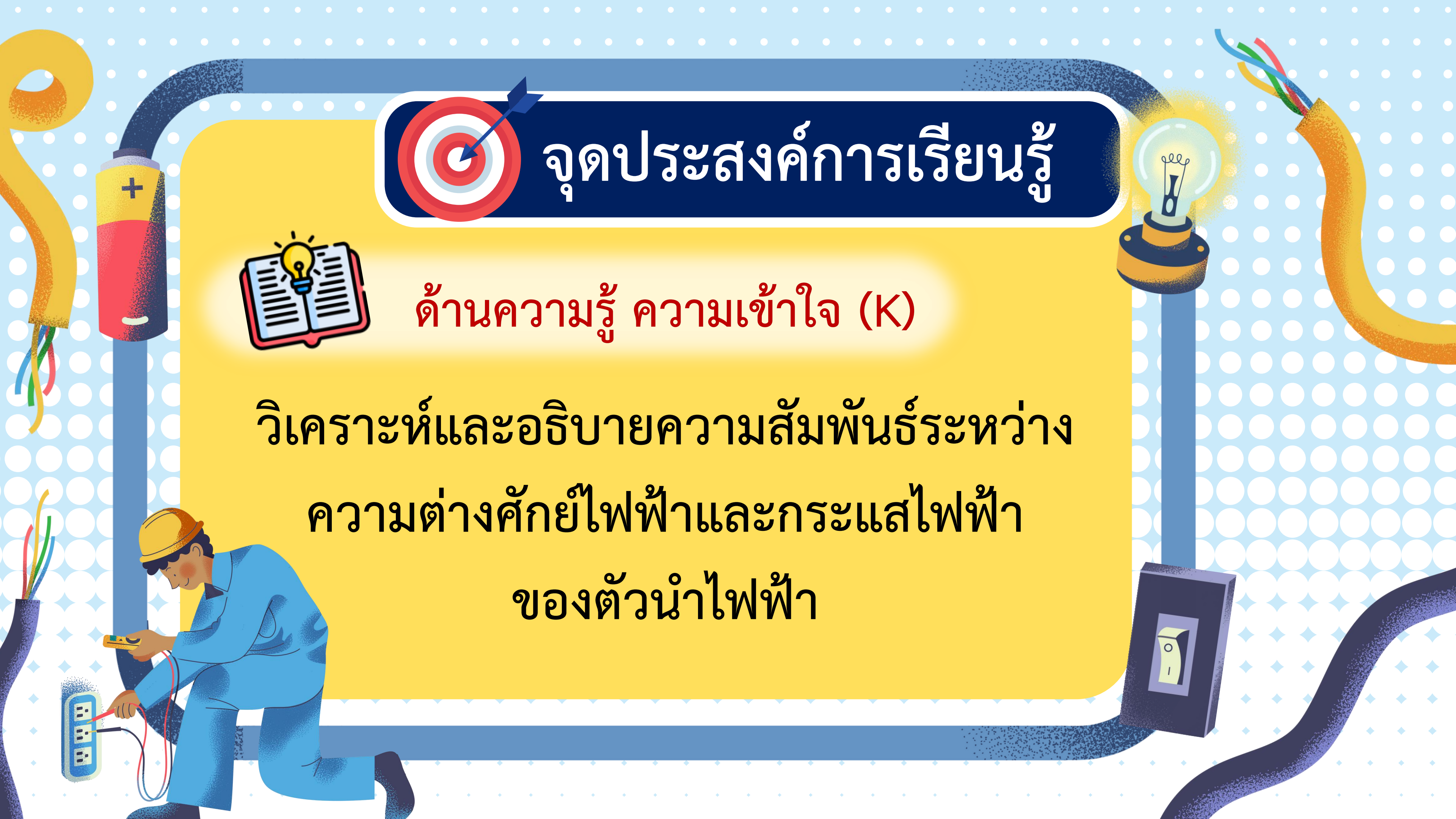

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

วิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง
ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
ของตัวนำไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

จัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลโดยการเขียนกราฟ
ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

ตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุปจากกราฟ
ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

ความเชื่อมั่นต่อหลักฐาน โดยการตีความหมายข้อมูล
ที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานสนับสนุน
การอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สร้างและใช้การแสดงแทนในรูปแบบกราฟ
เพื่อแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกระแสไฟฟ้า
และความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ตีความหมายข้อมูลเพื่อใช้เป็นหลักฐานสนับสนุน
การอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าจากกราฟ

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและ กระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลังงานไฟฟ้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า (3)
รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว23102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์การสำรวจตรวจสอบที่กำหนดให้ จากนั้นตอบคำถามเพื่อสร้างและใช้การแสดงแทนในรูปแบบกราฟ ตีความหมายข้อมูล และลงข้อสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกระแสไฟฟ้าและความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าต่างชนิดกัน

สถานการณ์คือ นักเรียนกลุ่มหนึ่งทำการสำรวจตรวจสอบว่า ตัวนำไฟฟ้าต่างชนิดกันจะมี ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเป็นอย่างไร ผ่านการทดลองเสมือนด้วยสื่อดิจิทัล โดยนำตัวนำไฟฟ้าชนิด A ต่อเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า จากนั้นเพิ่มขนาดของแหล่งกำเนิดไฟฟ้า แล้ววัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมตัวนำไฟฟ้าชนิด A และค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านตัวนำไฟฟ้าชนิด A ที่เปลี่ยนแปลงไป จากนั้นทำซ้ำแต่เปลี่ยนเป็นตัวนำไฟฟ้าชนิด B ได้ข้อมูลดังตาราง

ตาราง แสดงความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าชนิด A และชนิด B

ตัวนำไฟฟ้า	ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า ที่คร่อมตัวนำไฟฟ้า (V)	ค่ากระแสไฟฟ้า ที่ผ่านตัวนำไฟฟ้า (A)
ตัวนำไฟฟ้าชนิด A	1.4	0.21
	2.1	0.30
	2.9	0.41
	3.8	0.54
	5.0	0.72
	5.9	0.84
	7.0	1.01
ตัวนำไฟฟ้าชนิด B	1.3	0.14
	2.0	0.22
	2.9	0.31
	4.0	0.44
	5.1	0.58
	6.1	0.68
	7.2	0.81

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์การสำรวจตรวจสอบที่กำหนดให้ จากนั้นตอบคำถามเพื่อสร้างและใช้การแสดงแทนในรูปแบบกราฟ ตีความหมายข้อมูล และลงข้อสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกระแสไฟฟ้าและความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าต่างชนิดกัน

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

สถานการณ์การสำรวจตรวจสอบ

นักเรียนกลุ่มหนึ่งทำการสำรวจตรวจสอบว่า ตัวนำไฟฟ้าต่างชนิดกันจะมีความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเป็นอย่างไร ผ่านการทดลองเสมือนด้วยสื่อดิจิทัล โดยนำตัวนำไฟฟ้าชนิด A ต่อเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า จากนั้นเพิ่มขนาดของแหล่งกำเนิดไฟฟ้า แล้ววัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมตัวนำไฟฟ้าชนิด A และค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านตัวนำไฟฟ้าชนิด A ที่เปลี่ยนแปลงไป จากนั้นทำซ้ำแต่เปลี่ยนเป็นตัวนำไฟฟ้าชนิด B ได้ข้อมูลดังตาราง

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

สถานการณ์การสำรวจตรวจสอบ

ตัวนำไฟฟ้า	ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า ที่คร่อมตัวนำไฟฟ้า (V)	ค่ากระแสไฟฟ้า ที่ผ่านตัวนำไฟฟ้า (A)
ตัวนำไฟฟ้าชนิด A	1.4	0.21
	2.1	0.30
	2.9	0.41
	3.8	0.54
	5.0	0.72
	5.9	0.84
	7.0	1.01

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

สถานการณ์การสำรวจตรวจสอบ

ตัวนำไฟฟ้า	ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า ที่คร่อมตัวนำไฟฟ้า (V)	ค่ากระแสไฟฟ้า ที่ผ่านตัวนำไฟฟ้า (A)
ตัวนำไฟฟ้าชนิด B	1.3	0.14
	2.0	0.22
	2.9	0.31
	4.0	0.44
	5.1	0.58
	6.1	0.68
	7.2	0.81

คำถามท้าทายวิศวกรรม

คำถามท้ายกิจกรรม

1. อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าแต่ละชนิด
เป็นอย่างไร

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

ตัวนำไฟฟ้า	ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมตัวนำไฟฟ้า (V)	ค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านตัวนำไฟฟ้า (A)	อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า (V/A)
ตัวนำไฟฟ้าชนิด A	1.4	0.21	6.67
	2.1	0.30	7.00
	2.9	0.41	7.07
	3.8	0.54	7.04
	5.0	0.72	6.94
	5.9	0.84	7.02
	7.0	1.01	6.93

ใบงานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า

ตัวนำไฟฟ้า	ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าที่คร่อมตัวนำไฟฟ้า (V)	ค่ากระแสไฟฟ้าที่ผ่านตัวนำไฟฟ้า (A)	อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า (V/A)
ตัวนำไฟฟ้าชนิด B	1.3	0.14	9.29
	2.0	0.22	9.09
	2.9	0.31	9.35
	4.0	0.44	9.09
	5.1	0.58	8.79
	6.1	0.68	8.97
	7.2	0.81	8.89

คำถามท้ายกิจกรรม

2. เขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า
ทั้ง 2 ชนิดได้ว่าอย่างไร พร้อมทั้งวิเคราะห์
และบรรยายความสัมพันธ์ที่แสดงในกราฟ

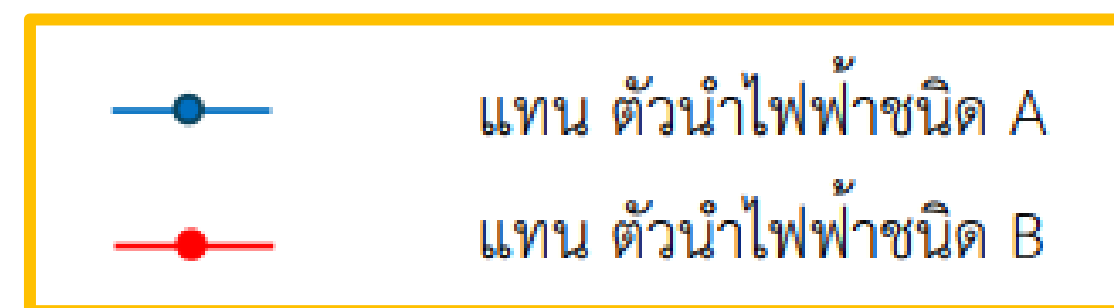
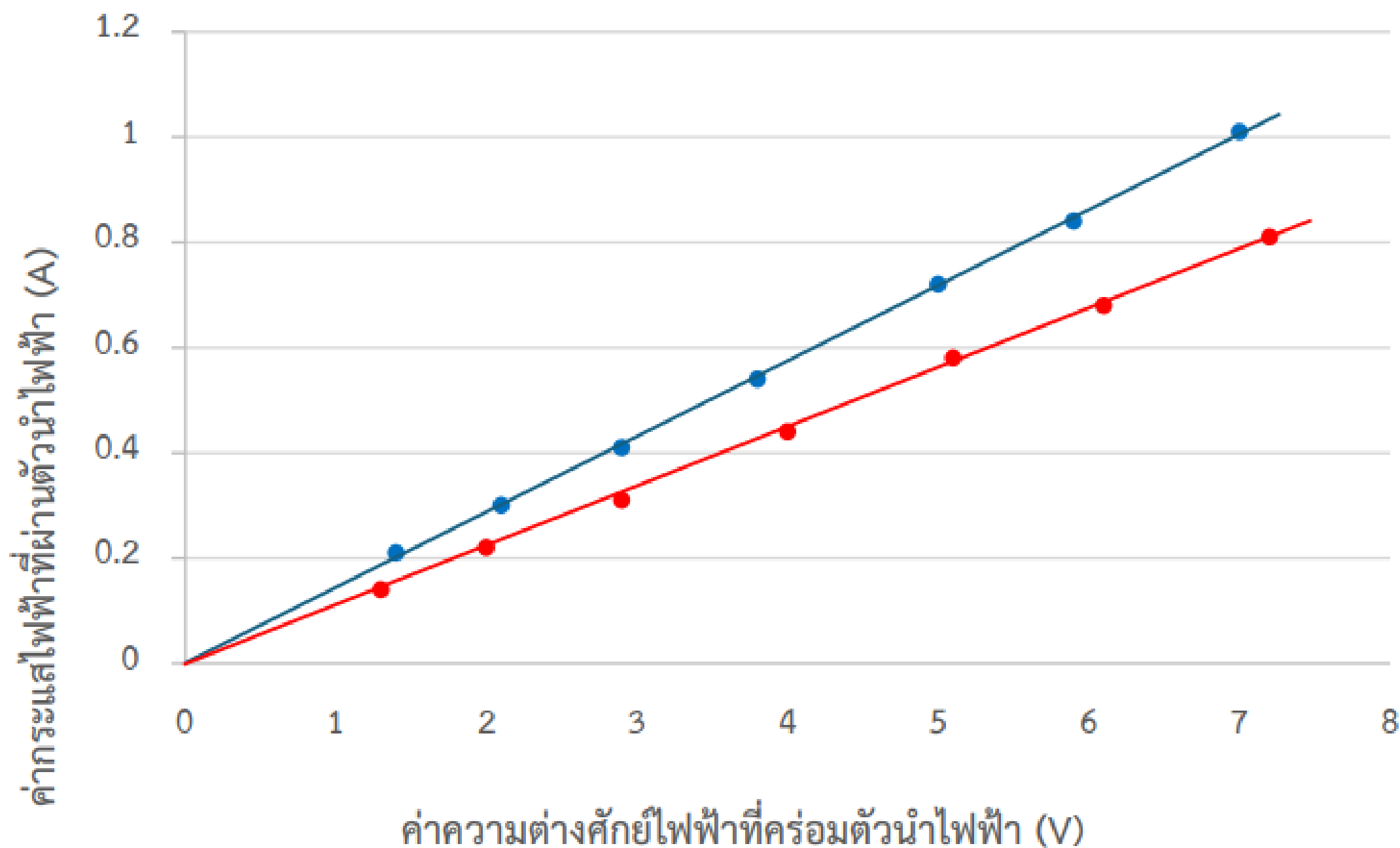

ใบกิจกรรมที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของลวดตัวนำ

กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าทั้ง 2 ชนิด

คำถามท้ายกิจกรรม

3. จากกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้า
ทั้ง 2 ชนิด จะลงข้อสรุปได้ว่าอย่างไร

ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กัน
โดยขนาดของกระแสไฟฟ้ามีค่าแปรผันตรงกับความต่างศักย์ไฟฟ้า
คร่อมระหว่างปลายของตัวนำไฟฟ้า ถ้าความต่างศักย์ไฟฟ้าเพิ่ม
กระแสไฟฟ้าก็จะเพิ่มตาม

เมื่อเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าจะได้กราฟเส้นตรงผ่านจุดกำเนิด
โดยตัวนำไฟฟ้าต่างชนิดกันจะมีความสัมพันธ์ระหว่าง
ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าต่างกัน

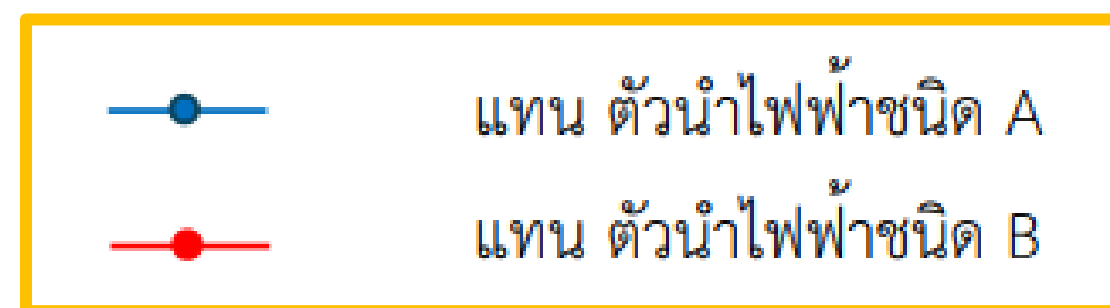
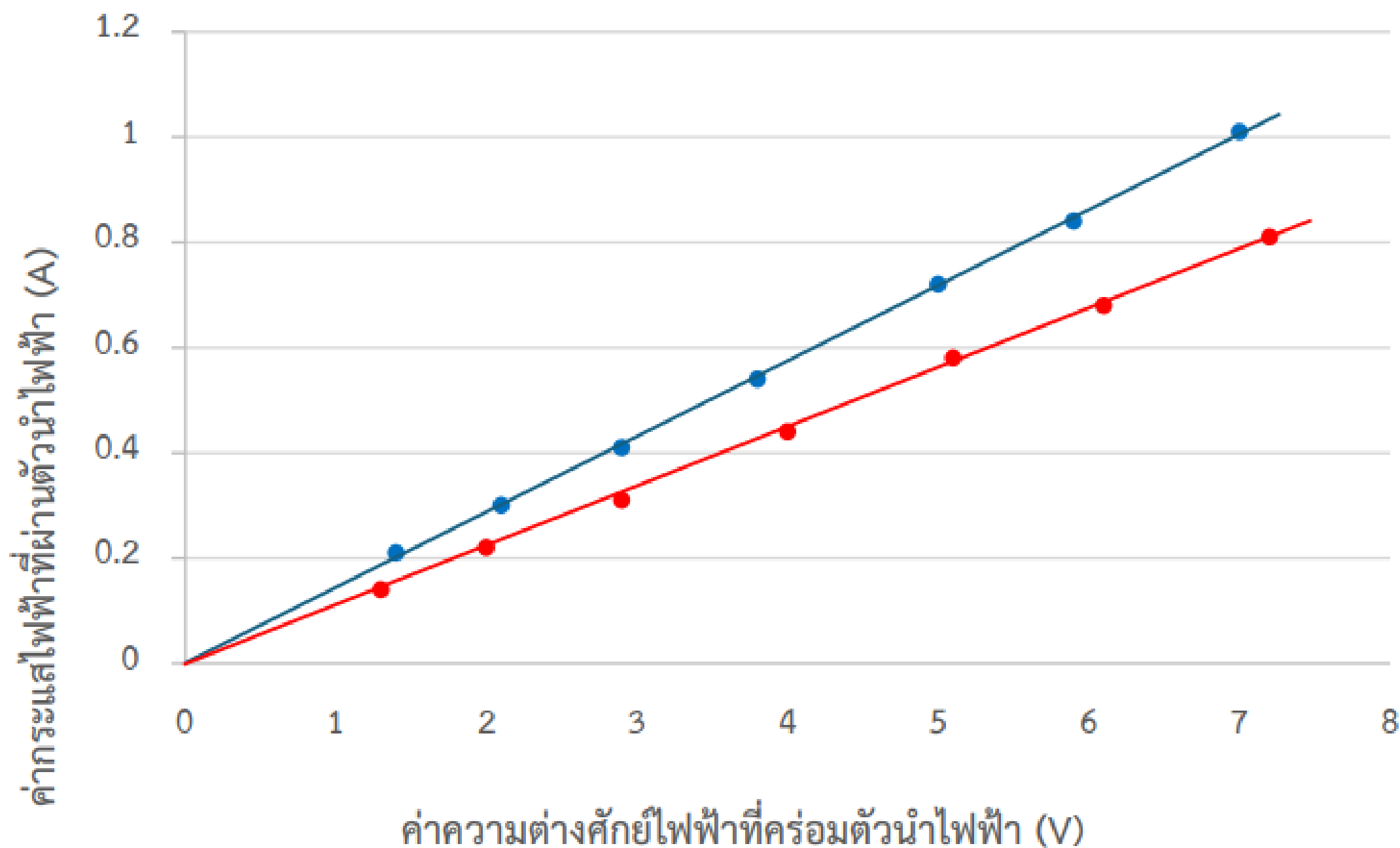

ใบกิจกรรมที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของลวดตัวนำ

กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของตัวนำไฟฟ้าทั้ง 2 ชนิด

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

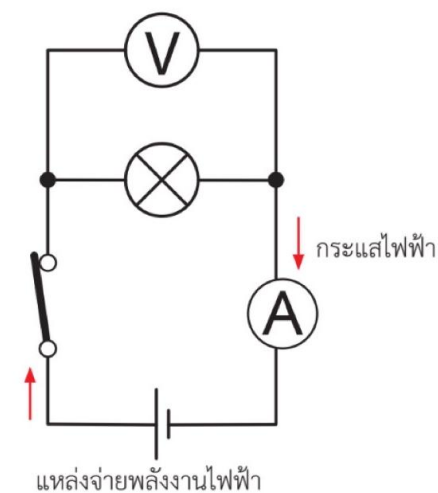

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลังงานไฟฟ้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า (3)
รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว23102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในวงจรไฟฟ้าใด ๆ จะมีกระแสไฟฟ้าในวงจรนั้นได้ ต้องมีแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าหรือความต่างศักย์ไฟฟ้าจากภายนอกมาจ่ายให้กับระบบของวงจรไฟฟ้า และต้องมีค่าความต้านทานไฟฟ้าทำหน้าที่เป็นภาระ (load) ให้กับวงจร ซึ่งทั้ง 3 สิ่ง ดังที่กล่าวมา ทำให้เกิดงานทางด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น หลอดไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่งที่มีความต้านทานไฟฟ้า หลอดไฟฟ้าจึงจัดเป็นตัวต้านทานตัวหนึ่งในวงจรไฟฟ้าที่สามารถเปลี่ยนพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานความร้อนและพลังงานแสง ทำให้เกิดความสว่างแก่บ้านเรือนและที่สาธารณะ

ภาพที่ 1 วงจรไฟฟ้าอย่างง่าย

จากกิจกรรมที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ เป็นการศึกษาสมบัติของตัวนำไฟฟ้า ซึ่งใช้ลวดนิโครมเป็นตัวนำไฟฟ้าที่มีลักษณะเป็นลวดตัวนำ โดยต่อลวดนิโครมเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้าที่มีอุณหภูมิคงที่ค่าหนึ่งจะพบว่า มีความต่างศักย์ไฟฟ้าเกิดขึ้นระหว่างปลายของลวดตัวนำ จึงทำให้มีกระแสไฟฟ้าในลวดตัวนำนั้น หากค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างปลายของลวดตัวนำเปลี่ยนแปลงไป ค่ากระแสไฟฟ้าในลวดตัวนำก็จะเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเขียนกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าได้ดังภาพที่ 2

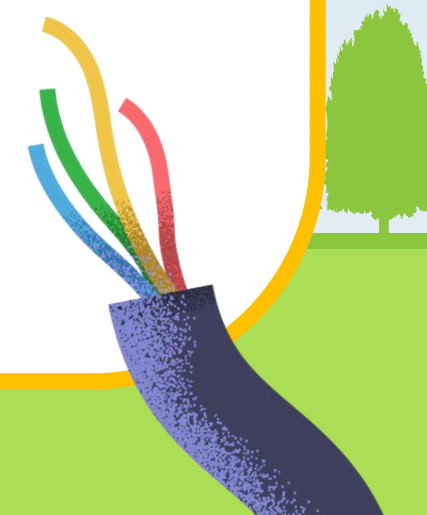
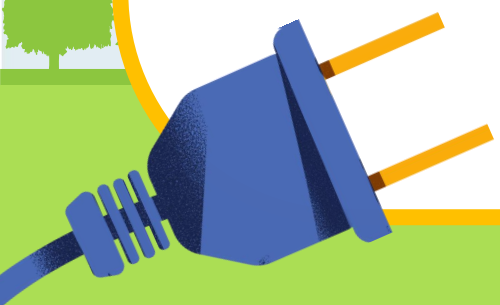

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

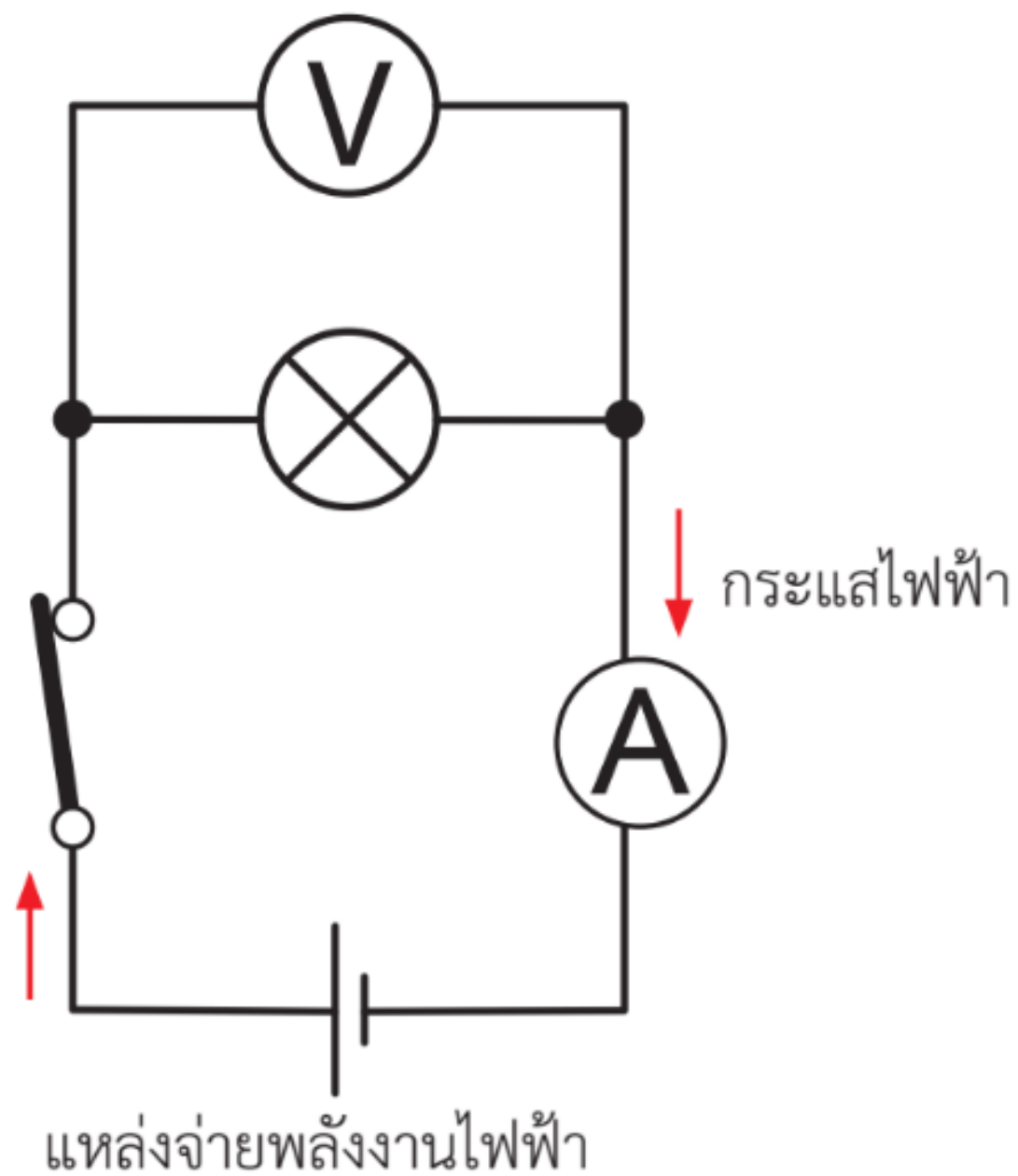
ในวงจรไฟฟ้าใด ๆ จะมีกระแสไฟฟ้าในวงจรนั้นได้ ต้องมีแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าหรือความต่างศักย์ไฟฟ้าจากภายนอกมาจ่ายให้กับระบบของวงจรไฟฟ้า และต้องมีค่าความต้านทานไฟฟ้าทำหน้าที่เป็นภาระ (load) ให้กับวงจร ซึ่งทั้ง 3 สิ่ง ดังที่กล่าวมา ทำให้เกิดงานทางด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น หลอดไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่งที่มีความต้านทานไฟฟ้า หลอดไฟฟ้าจึงจัดเป็นตัวต้านทานตัวหนึ่งในวงจรไฟฟ้าที่สามารถเปลี่ยนพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานความร้อนและพลังงานแสง ทำให้เกิดความสว่างแก่บ้านเรือนและที่พักอาศัย

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้า

ภาพที่ 1
วงจรไฟฟ้าอย่างง่าย

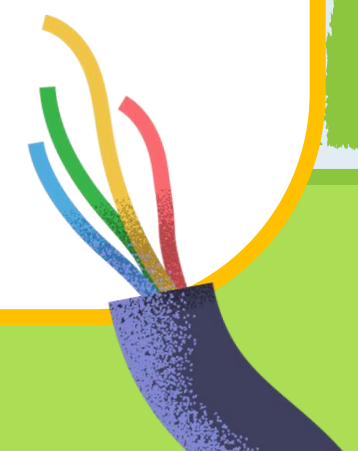
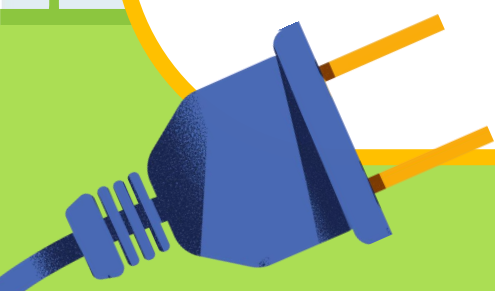

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

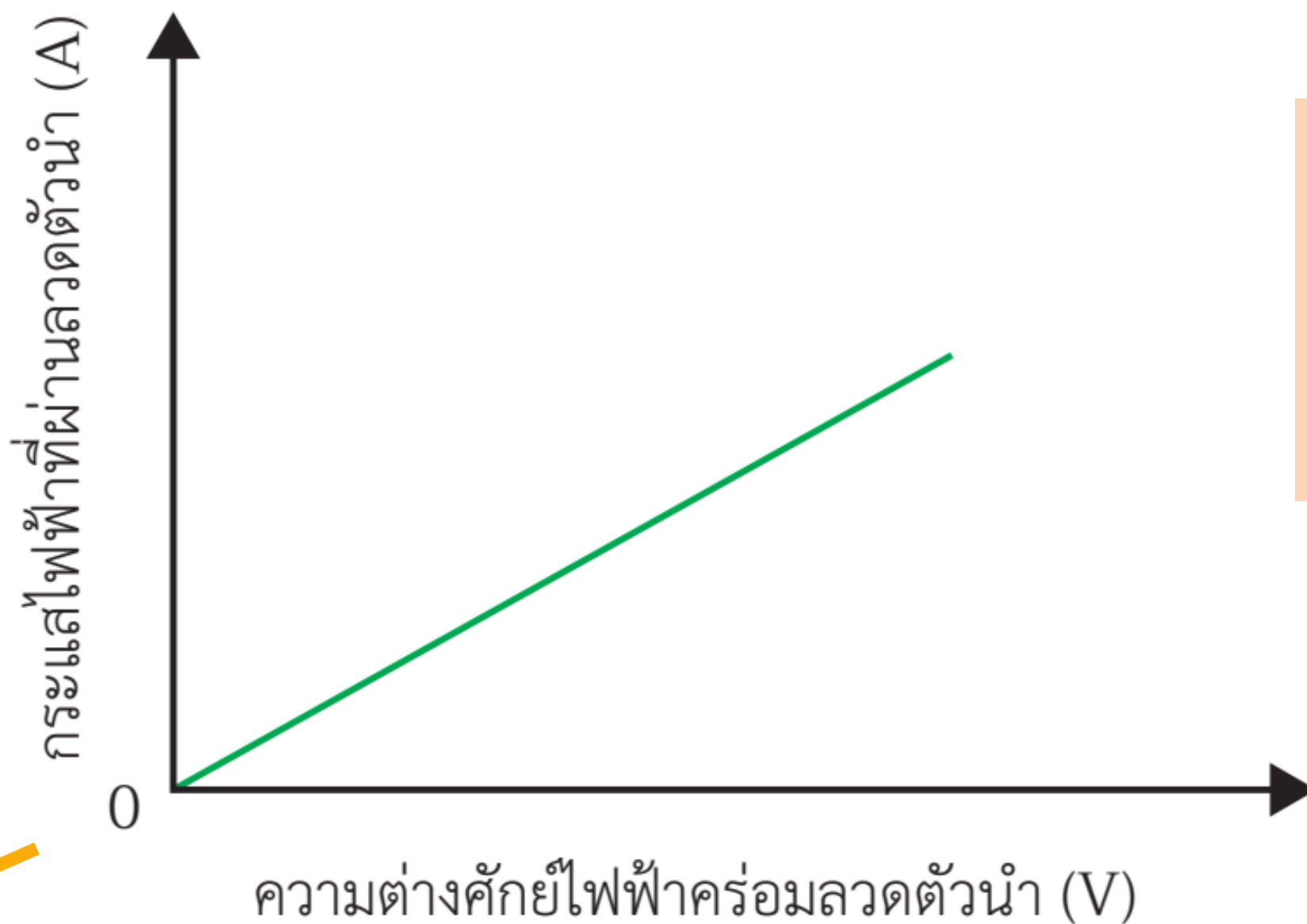
จากกิจกรรมที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของลวดตัวนำ เป็นการศึกษสมบัติของตัวนำไฟฟ้า ซึ่งใช้ลวดนิโครมเป็นตัวนำไฟฟ้าที่มีลักษณะเป็นลวดตัวนำ โดยต่อลวดนิโครมเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้าที่มีอุณหภูมิคงที่ค่าหนึ่งจะพบว่า มีความต่างศักย์ไฟฟ้า เกิดขึ้นระหว่างปลายของลวดตัวนำ จึงทำให้มีกระแสไฟฟ้าในลวดตัวนำนั้น หากค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างปลายของลวดตัวนำเปลี่ยนแปลงไป ค่ากระแสไฟฟ้าในลวดตัวนำ ก็จะเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเขียนกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าได้ ดังภาพที่ 2

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้า

ภาพที่ 2

กราฟความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า
และกระแสไฟฟ้าของหลอดตัวนำ

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

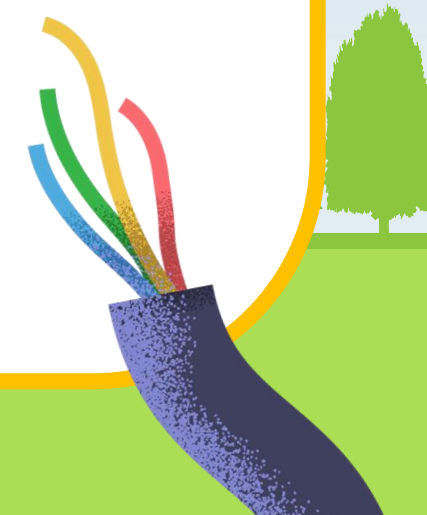
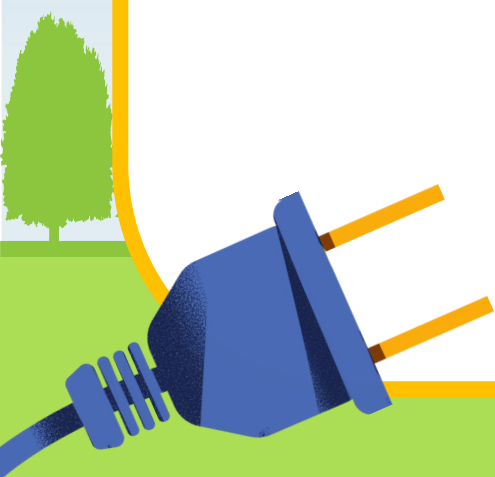

จากกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าที่ได้เป็นกราฟเส้นตรงที่ผ่านจุดกำเนิด ซึ่งแสดงว่า ถ้าความต่างศักย์ไฟฟ้าเพิ่ม กระแสไฟฟ้าก็จะเพิ่มตามไปด้วย โดยอัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้ากับกระแสไฟฟ้ามีค่าคงที่ เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\frac{\text{ความต่างศักย์ไฟฟ้า (โวลต์)}}{\text{กระแสไฟฟ้า (แอมแปร์)}} = \text{ค่าคงที่ของตัวนำไฟฟ้านั้น ๆ}$$

หรือเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ได้ดังนี้

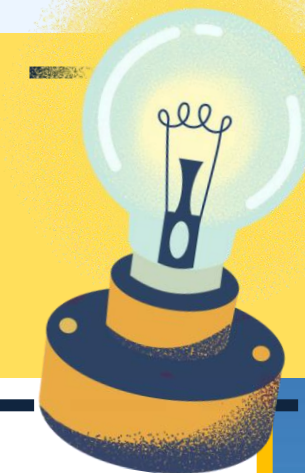
$$\frac{V}{I} = \text{ค่าคงที่ของตัวนำไฟฟ้านั้น ๆ}$$

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

เรียกค่าคงที่นี้ว่า **ความต้านทานไฟฟ้า (resistance)** ใช้สัญลักษณ์ R มีหน่วยเป็น **โวลต์ต่อแอมแปร์หรือโอห์ม (Ω)**
ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสไฟฟ้า ความต่างศักย์ไฟฟ้า และความต้านทานไฟฟ้า สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ใหม่ได้ว่า

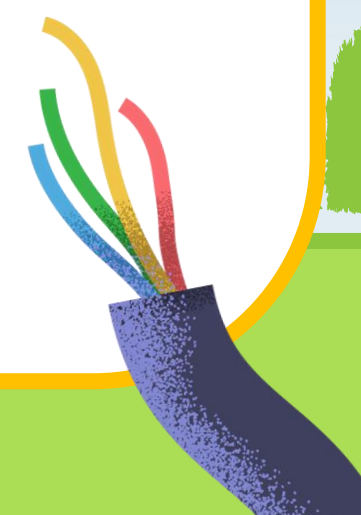
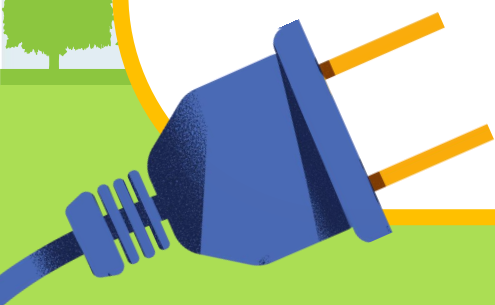
$$\frac{V}{I} = R \text{ หรือ } V = IR$$

โดย

I แทน กระแสไฟฟ้า มีหน่วยเป็น แอมแปร์ (A)

R แทน ความต้านทานไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โอห์ม (Ω)

V แทน ความต่างศักย์ไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โวลต์ (V)

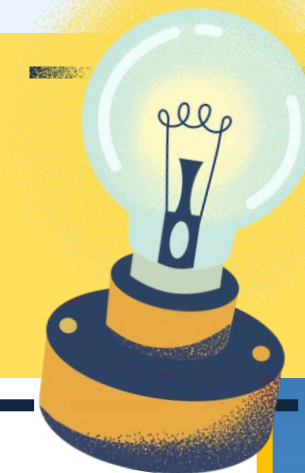

ใบความรู้ที่ 1

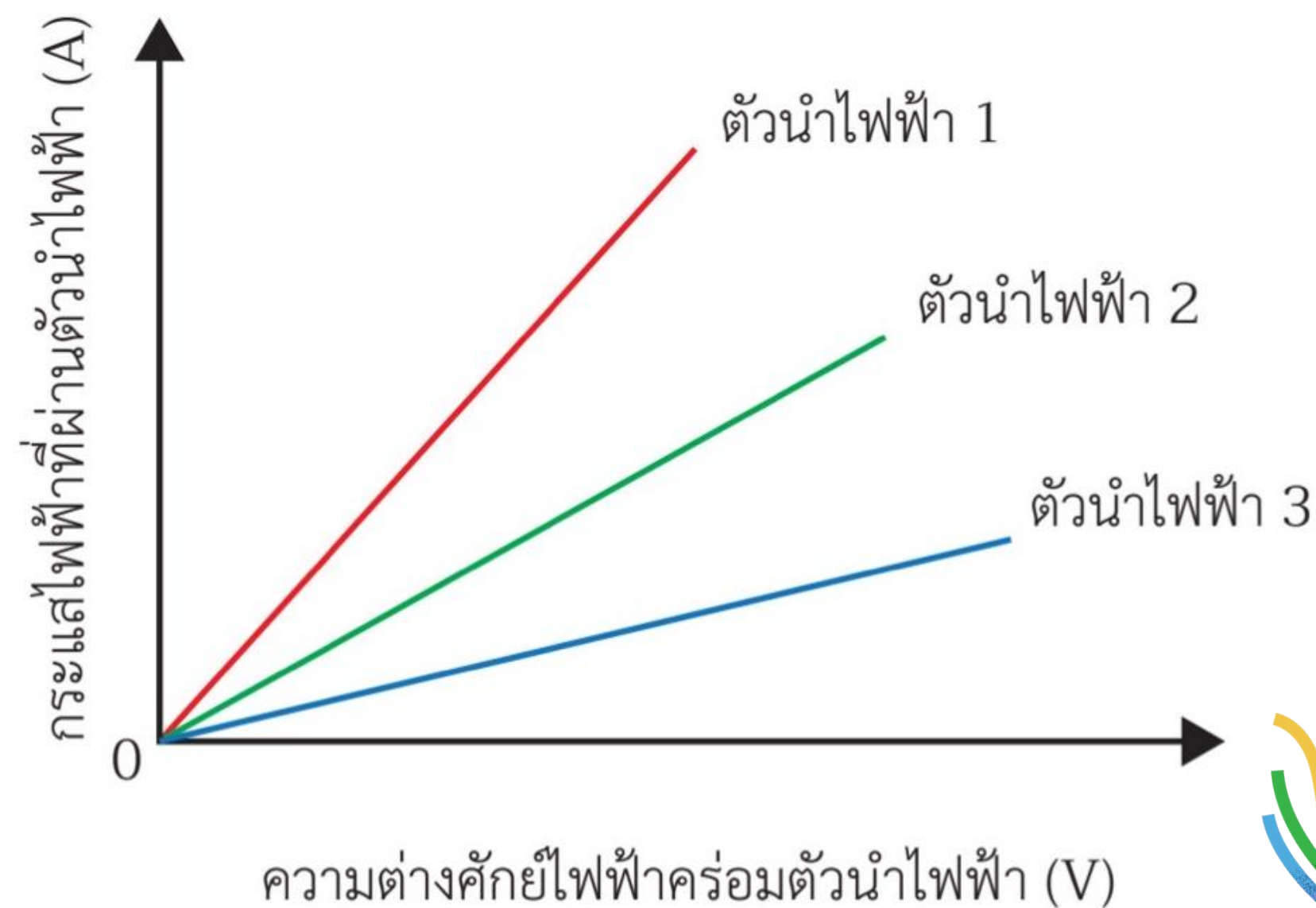
ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

ถ้าเปลี่ยนตัวนำไฟฟ้าที่มีความต้านทาน
ไฟฟ้าต่างกัน จะพบว่า อัตราส่วนระหว่างความ
ต่างศักย์ไฟฟ้ากับกระแสไฟฟ้าก็จะต่างกันไปด้วย
ดังภาพที่ 3

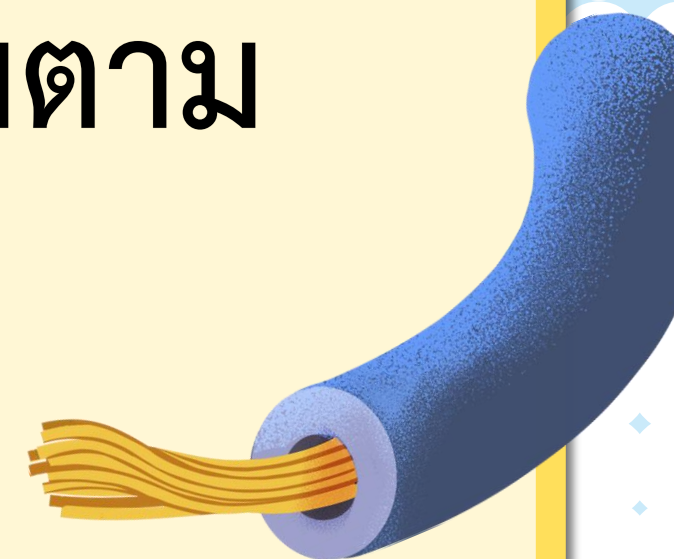
ภาพที่ 3

กราฟความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
ของตัวนำไฟฟ้าที่มีความต้านทานไฟฟ้าต่างกัน

สรุปบทเรียน

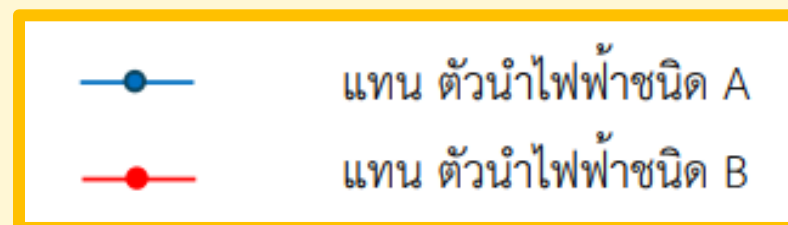
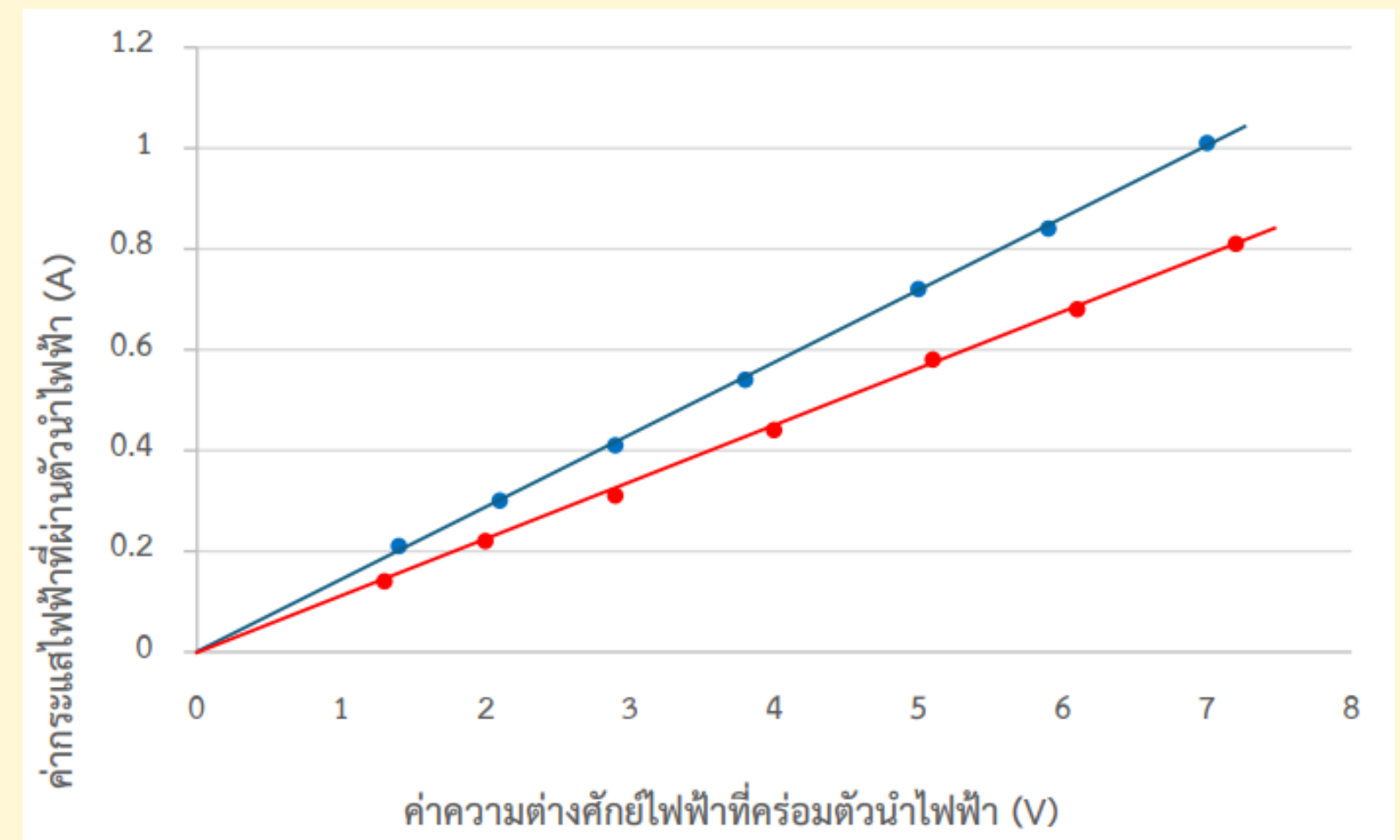
ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กัน
โดยขนาดของกระแสไฟฟ้ามีค่าแปรผันตรงกับ
ความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างปลายทั้งสองของตัวนำไฟฟ้า
ถ้าความต่างศักย์ไฟฟ้าเพิ่ม กระแสไฟฟ้าก็จะเพิ่มตาม

สรุปบทเรียน

เขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์
ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและ
กระแสไฟฟ้า จะได้กราฟ
เส้นตรงผ่านจุดกำเนิด

สรุปบทเรียน

อัตราส่วนระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
มีค่าคงที่ เรียกค่าคงที่นี้ว่า **ความต้านทานไฟฟ้า** มีสัญลักษณ์เป็น **R**

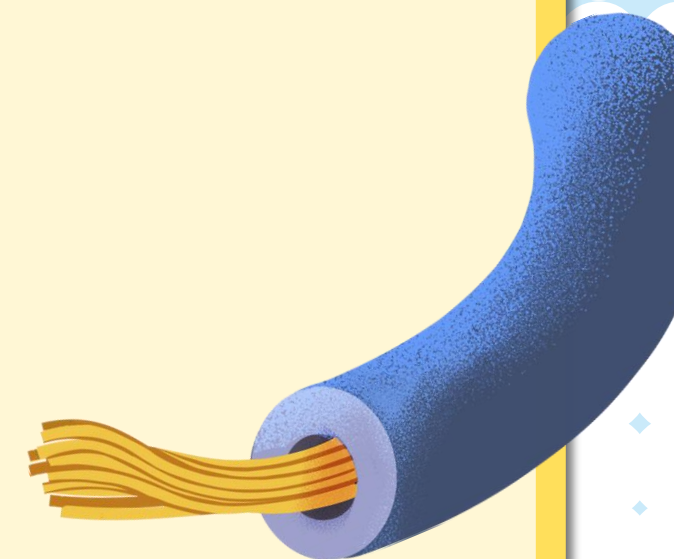
มีหน่วยเป็นโวลต์ต่อแอมแปร์หรือ **โอห์ม**

ความสัมพันธ์ของกระแสไฟฟ้า ความต่างศักย์ไฟฟ้า

และความต้านทานไฟฟ้า สามารถเขียน

ในรูปสมการคือ

$$V = IR$$

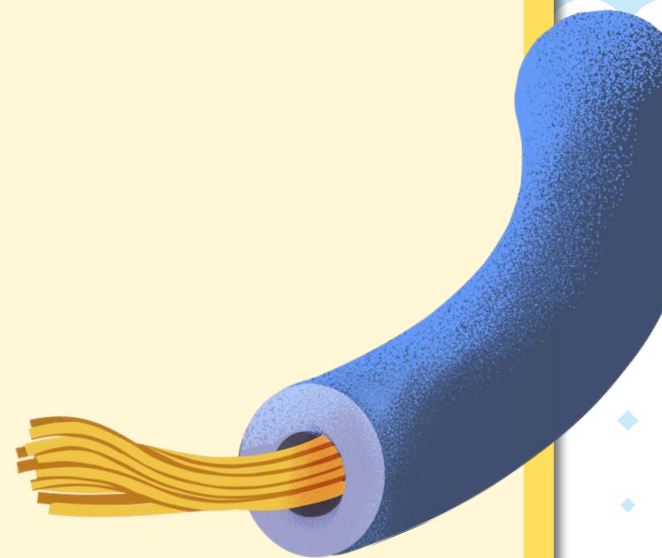
สรุปบทเรียน

ตัวนำไฟฟ้าที่มีความต้านทานไฟฟ้าต่างกัน

จะมีอัตราส่วนระหว่าง

ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า

กับค่ากระแสไฟฟ้าต่างกัน

บทเรียนครั้งต่อไป

การคำนวณหา ปริมาณทางไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การคำนวณหาปริมาณทางไฟฟ้า

- การ์ด Bingo

สำหรับทำกิจกรรม *เพื่อนคู่คิด พิชิต Bingo*

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

